

Elke leerling sterk: Prachtig werk.

Meerjarenplan 2020 – 2022

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1 Trends en Ontwikkelingen	5
2 Elke leerling sterk: Prioriteiten 2020 - 2022	6
2.1 Leeropbrengsten	6
2.2 Taal	8
2.3 Onderwijsaanbod voor ieder kind	9
2.4 Toekomstbewust onderwijs	10
3 Prachtig werk	12
3.1 Medewerkers	12
3.2 Professionele cultuur	13
3.2 Ouders	13

Samenvatting

In dit meerjarenplan voor 2020-2022 kunt u lezen wat we op alle Zaan Primair scholen* de komende tijd willen bereiken. Goed openbaar onderwijs voor alle kinderen in Zaanstad blijft ons dagelijks werk waar we op alle scholen iedere dag hard aan werken.

Onze leerlingen voorbereiden op de samenleving van de toekomst

Het openbare karakter op onze scholen betekent dat ze voor iedereen toegankelijk zijn, ongeacht de achtergrond van kinderen en hun ouders. Door de verscheidenheid van de kinderen en hun achtergronden willen we leerlingen op de scholen van Zaan Primair voorbereiden op onze diverse samenleving. Deze samenleving is in het hele land en zeker ook in Zaanstad in ontwikkeling. Om onze leerlingen voor te bereiden op de samenleving van de toekomst moet het onderwijs zelf ook blijven vernieuwen. Hiervoor zijn onder meer '21e eeuwse vaardigheden' opgenomen in het lesprogramma.

Actief burgerschap

Alle leerlingen in Zaanstad hebben recht op goed en inspirerend onderwijs dat hen helpt zich te ontwikkelen en dat hen voorbereidt op het voortgezet onderwijs en op actief burgerschap in onze democratische samenleving. Door zich in divers samengestelde scholen en groepen samen te ontwikkelen, leren leerlingen op onze scholen hoe zij later in de maatschappij met alle mensen kunnen samenleven en samenwerken.

Extra aandacht voor taal, begrijpend lezen en woordenschat

Zaanstad heeft ten opzichte van het Nederlands gemiddelde veel laaggeletterden en minder leerlingen die doorstromen naar havo/vwo. Een belangrijke doelstelling is het verhogen van de leeropbrengsten, waarbij we extra aandacht hebben voor taal, begrijpend lezen en woordenschat. Extra aandacht voor taal is ook vastgelegd in het Taalakkoord van gemeente Zaanstad, dat Zaan Primair mede-ondertekend heeft. Daarnaast blijft het voor ons belangrijk voor ieder kind een passend onderwijsaanbod te hebben.

* Als we in dit plan spreken over alle Zaan Primair scholen dan bedoelen we al onze reguliere basisscholen. Binnen de scholen van Dynamica XL (speciaal onderwijs) en op de Kernschool (school voor nieuwkomers) zijn de prioriteiten ook van toepassing maar worden deze geformuleerd naar de opdracht van de school en de mogelijkheden van de leerlingen.

Omdat de doelstellingen van het vorige meerjarenplan nog niet helemaal gerealiseerd zijn, hebben we met dit Meerjarenplan 2020-2022 gekozen door te gaan op de ingezette lijn. Dat betekent dat we ook de komende jaren inzetten op de volgende prioriteiten:

- Leeropbrengsten
- Taal
- Onderwijsaanbod voor ieder kind
- Toekomstbewust onderwijs

1. Trends en Ontwikkelingen

De openbare scholen van Zaan Primair staan midden in de Nederlandse en Zaanse samenleving. We hebben te maken met ontwikkelingen op het gebied van onderwijs, arbeidsmarkt, maatschappij, technologie en politiek. Deze ontwikkelingen zijn de komende jaren van invloed op onze scholen en ons onderwijs.

Ontwikkelingen op de arbeidsmarkt

Voorals in de randstad is een tekort aan leerkrachten voor basisscholen. Dit tekort is extra groot in het speciaal onderwijs, het onderwijs voor nieuwkomers en in achterstandswijken. We verwachten dat het lerarentekort de komende jaren groter wordt.

Behalve het tekort aan bevoegde leerkrachten hebben we ook te maken met weinig diversiteit in ons personeelsbestand. Om onze leerlingen voor te bereiden op de multiculturele samenleving is het gewenst dat de leerkrachten van Zaan Primair scholen een goede afspiegeling zijn van de maatschappij. We hebben behoefte aan meer mannen en meer medewerkers met een niet-westerse achtergrond.

Technologische ontwikkeling: digitalisering

Digitale vaardigheid moet een plek hebben in het primair onderwijs. Digitalisering leidt echter tot meer stilzitten van leerlingen. Bewegingsonderwijs en afwisseling van werkvormen in de klas worden hierdoor belangrijker.

Passend en speciaal onderwijs

Ondanks de aandacht voor passend onderwijs – waarmee de overheid wil bereiken dat alle kinderen een goede plek krijgen in het reguliere onderwijs – stijgt het aantal kinderen dat naar het speciaal onderwijs (so en sbo) gaat. We doen ons uiterste best elke leerling een geschikte plek te bieden waar hij/zij tot optimale ontwikkeling kan komen.

2. Elke leerling sterk: Prioriteiten 2020 - 2022

Alle leerlingen op onze scholen verdienen het om hun talenten optimaal te ontwikkelen en zo goed mogelijk voorbereid de stap te maken naar het voortgezet onderwijs. Om dit waar te kunnen maken, ligt onze focus de komende jaren op*:

- Leeropbrengsten
- Taal
- Onderwijsaanbod voor ieder kind
- Toekomstbewust onderwijs

2.1 Leeropbrengsten

De titel van het meerjarenplan 2014-2018 luidde 'Meer dan de basis'. Onderwijs waarin wordt gestuurd op een brede ontwikkeling en een doorgaande leerlijn. Een van de doelstellingen was een hogere uitstroom naar havo/vwo (conform het landelijk gemiddelde).

Tabel 1: Uitstroom leerlingen basisonderwijs gemiddeld in 2016, 2017 en 2018

	Zaan Primair	Landelijk gemiddelde
Havo/vwo	43,6%	47,7%
Vmbo	52,4%	49,5%
Praktijkonderwijs/ VSO	4,0%	2,9%
Totaal	100%	100%

* Gebaseerd op de stand van zaken bij Zaan Primair op dit moment én relevante maatschappelijke ontwikkelingen.

Tabel 2: Overzicht Cito-eindscores 2016-2019

Aantal scholen van Zaan Primair dat voldoet aan de minimale eisen van de onderwijsinspectie	22
Aantal scholen van Zaan Primair dat niet voldoet aan de minimale eisen van de onderwijsinspectie ¹	3
Gemiddelde Cito-eindscore Zaan Primair 2018/2019	532,9
Ondergrens Cito-eindscore voor Zaan Primair 2018/2019 (eis van de onderwijsinspectie)	533,5
Landelijk gemiddelde Cito-eindscore 2018/2019	535,7

Zaan Primair wil onderwijs verzorgen waarmee alle kinderen zich optimaal ontwikkelen in alle leergebieden en uitstromen naar vervolgonderwijs dat past bij hun capaciteiten. Een voorwaarde in Nederland is dat alle scholen voldoen aan de wettelijk vastgestelde basiskwaliteit als minimumeis.

Zoals blijkt uit bovenstaande tabellen zijn de Cito-eindscores en de uitstroom naar het vervolgonderwijs van de Zaan Primair scholen lager dan het landelijk gemiddelde. Daarnaast voldoet een aantal van onze scholen niet aan de norm die de onderwijsinspectie aan de cito-eindtoets stelt.

Doelstelling 'Leeropbrengsten':

De resultaten op de Cito-eindtoets voldoen op alle basisscholen van Zaan Primair uiterlijk in 2022 minimaal aan de normen die de onderwijsinspectie daaraan stelt.

Hierbij vinden we het belangrijk op te merken dat goed onderwijs niet hetzelfde is als een voldoende score op de Cito-eindtoets. Goed onderwijs besteedt aandacht aan een brede ontwikkeling van kinderen, goede sociale vaardigheden en democratisch burgerschap. Al deze aspecten komen aan de orde in de schoolplannen. Zaan Primair blijft naar de totale ontwikkeling van kinderen kijken. De toetsresultaten zijn daarvan een onderdeel.

De resultaten in het leerlingvolgsysteem worden structureel geanalyseerd. Op basis daarvan kunnen we het onderwijs voortdurend verbeteren.

¹ De onderwijsinspectie beoordeelt de leerresultaten van een school als onvoldoende als de resultaten van de Cito-eindscore gedurende drie achtereenvolgende schooljaren onder de vastgestelde grens liggen.

De scholen voor speciaal basisonderwijs (sbo), speciaal onderwijs (so) en voortgezet speciaal onderwijs (vso) moeten kunnen aantonen dat hun leerlingen voldoende ontwikkeling doormaken. Vanaf 2021 gaan ook het sbo en het so meedoen met de centrale eindtoets. De Kernschool levert leerlingen af die het Nederlands voldoende beheersen om in te stromen in het Nederlandse onderwijssysteem.

De vorderingen van leerlingen volgen we systematisch. We gaan niet méér toetsen afnemen, maar beter gebruik maken van de informatie die we met de bestaande toetsen verzamelen.

2.2 Taal

Een op de zes kinderen in Zaanstad groeit op in een taalarm milieu. Hun kansen om zich verder te ontwikkelen zijn daardoor kleiner. Zaan Primair heeft het Taalakkoord van Gemeente Zaanstad ondertekend en daarbij onder andere de volgende toezeggingen gedaan:

- Taal en begrijpend lezen worden de komende jaren speerpunt in het Zaanse basisonderwijs.
- In het taalaanbod van scholen wordt actief ingezet op woordenschatontwikkeling en -uitbreiding.
- Binnen Integrale Kindcentra die onze scholen samen met de kinderopvangorganisaties vormen, besteden we extra aandacht aan de taalontwikkeling van 2- tot 12-jarigen.

Uit het Actieplan Poelenburg Peldersveld van Gemeente Zaanstad blijkt dat de taalachterstand – zowel bij kinderen als volwassenen – in deze wijken aanzienlijk groter is dan het Zaanse gemiddelde. De taalachterstand van kleuters in Poelenburg-Peldersveld stijgt ten opzichte van Zaanstad als geheel.

Om mee te doen in de samenleving is voldoende kennis van en vaardigheid in het gebruik van de Nederlandse taal essentieel.

Doelstelling 'Taal':

1. Alle leerlingen van Zaan Primair halen aan het eind van de basisschool minimaal referentieniveau 1F* voor taal en lezen.
2. Het percentage leerlingen dat het streefniveau 2F* haalt komt voor heel Zaan Primair overeen met het landelijk gemiddelde.

* Het basisniveau 1F is het niveau dat het overgrote deel van de leerlingen aan het einde van de basisschool tenminste zou moeten beheersen. Daarnaast heeft de overheid de ambitie dat een groot deel van de basisschoolleerlingen een hoger niveau haalt: het streefniveau 2F.

Het vraagt van de diverse scholen van Zaan Primair verschillende acties om deze doelstelling te realiseren. Keuze en uitwerking van de acties per school staan beschreven in de schoolplannen.

Om individuele leerkrachten, taalspecialisten en scholen te ondersteunen, gaan we ons bovenschoolse taalnetwerk verder versterken.

2.3 Onderwijsaanbod voor ieder kind

Alle leerlingen hebben recht op goed en inspirerend onderwijs dat hen helpt zich te ontwikkelen en hen voorbereidt op een toekomst waarin ze als burgers een actieve rol spelen in onze democratische samenleving. Zaan Primair biedt leerlingen een veilige leeromgeving waarin iedereen kansen krijgt en leerlingen worden uitgedaagd het beste uit zichzelf te halen.

Het Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Zaanstreek (SWV) heeft in haar ondersteuningsplan opgenomen dat elke school in de Zaanstreek moet voldoen aan de vastgestelde basisondersteuning. SWV PO Zaanstreek heeft in de beschrijving vooral aandacht voor drie aspecten van de basisondersteuning: basiskwaliteit, planmatig werken en preventieve en licht curatieve interventies.

Elke school maakt een schoolondersteuningsprofiel waarin staat hoe de school het onderwijsaanbod afstemt op de specifieke onderwijsbehoeften van de leerlingen, en hoe de school haar onderwijsprogramma's en leerlijnen afstemt op leerlingen met diverse niveaus van intelligentie.

Doelstellingen 'Onderwijsaanbod voor ieder kind':

1. Het onderwijs bij Zaan Primair gaat uit van een gezamenlijke basis en biedt daarnaast voldoende differentiatiemogelijkheden voor leerlingen.
2. Basisondersteuning is op alle scholen op niveau.
3. We doen er alles aan om te voorkomen dat kinderen thuiszitten. Voor thuiszitters vinden we zo snel mogelijk een goede oplossing.
4. Op het speciaal basisonderwijs (SBO) en het speciaal onderwijs (SO) zitten maximaal 2% van het totale aantal leerlingen van Zaan Primair.

Elke school werkt in het schoolplan uit hoe ze deze doelstellingen wil realiseren.

Dynamica XL verzorgt onderwijs aan leerlingen voor wie het reguliere basisonderwijs (tijdelijk) geen geschikte plek kan bieden. Voor Dynamica XL gelden de volgende doelstellingen:

- Een gezamenlijke aanpak van school, jeugdteam, hulpverlening en wijkteam bij het ontwikkelen van arrangementen op de school zelf.
- Het ontwikkelen van een effectieve aanpak van sbo-groepen binnen reguliere scholen.
- Actief beleid ontwikkelen op de terugplaatsing van leerlingen vanuit sbo naar regulier onderwijs.
- Samen met het Dienstencentrum, de Dynamica XL scholen en het Samenwerkingsverband inrichten van een netwerk aan voorzieningen binnen de Zaanstreek.

2.4 Toekomstbewust onderwijs

De kinderen die nu naar de basisschool gaan, groeien op in een samenleving die snel verandert. Om de leerlingen hierop zo goed mogelijk voor te bereiden is het overbrengen van kennis niet genoeg. Het functioneren in onze 'netwerksamenleving' vereist 21e eeuwse vaardigheden: probleemoplossend vermogen, digitale geletterdheid, creatief denken en handelen, kritisch denken, communiceren, sociale en culturele vaardigheden en samenwerken. Andere kenmerken van toekomstbewust onderwijs zijn aandacht voor burgerschap, cultuureducatie en bewegingsonderwijs.

Binnen Zaan Primair doen we ook ervaring op met nieuwe onderwijsvormen, zoals unit-onderwijs bij De Delta en Het Eiland. Ook zijn er scholen voor daltononderwijs, Ontwikkelingsgericht Onderwijs (OGO), The leader in me en groepsdoorbroken werken.

Doelstelling 'Toekomstbewust onderwijs':

1. Als je als leerling een school van Zaan Primair verlaat heb je een positief zelfbeeld, zelfvertrouwen en weet je hoe jij je verhoudt tot je omgeving. Daarmee ben je klaar om naar het voortgezet onderwijs te gaan.
2. Iedere school van Zaan Primair geeft invulling aan burgerschap en aan 21^e eeuwse vaardigheden.

De scholen geven in hun schoolplan aan op welke manier ze deze doelstelling gaan realiseren.

3. Prachtig werk

Werken in het onderwijs: een prachtig beroep waarin je kinderen begeleidt bij hun ontwikkeling tot actieve burgers in onze toekomstige samenleving. Om dit zo goed mogelijk te kunnen doen, willen we het onderwijs op onze scholen verder versterken.

De doelstellingen uit het vorige hoofdstuk willen we uiterlijk in 2022 realiseren. Hiervoor moeten we aan een aantal voorwaarden voldoen, zoals een volledige personeelsbezetting, goede ondersteuning van de scholen door het bestuursbureau, een gezonde financiële situatie, goede huisvesting en inrichting van scholen die ruimte biedt om met en van elkaar te leren, (ict-)voorzieningen en leermiddelen.

In dit hoofdstuk beschrijven we drie thema's die de komende jaren speciale aandacht krijgen. Extra inzet en verbetering op deze thema's is nodig om onze doelen te halen.

3.1 Medewerkers

We streven naar goed en toekomstbewust onderwijs voor iedere leerling. Dit vraagt veel van leerkrachten en van teams. De werkdruk is hoog en het vervullen van vacatures is niet eenvoudig. Ontwikkelingen in de samenleving zoals minder respect voor elkaar, minder verdraagzaamheid en tolerantie, zijn ook merkbaar binnen de scholen. Uit onderzoek van de Taskforce Veiligheid is gebleken dat er veel incidenten op onze scholen zijn, waarvan een deel grote impact heeft op de leerkrachten. Dit verhoogt de werkdruk en vermindert het werkplezier.

Het ziekteverzuim bij ons personeel was in het schooljaar 2018/2019 gemiddeld bijna 7%. Burn-out veroorzaakt ongeveer tweederde deel van het verzuim.

De verwachting is dat het lerarentekort in het basisonderwijs de komende jaren groter zal worden. Dat vraagt om een aanpak waarbij het Rijk, lerarenopleidingen, de schoolbesturen en de gemeente Zaanstad samenwerken. Zaan Primair zal in de eigen organisatie alle mogelijke maatregelen nemen om goed onderwijs voor onze leerlingen te blijven verzorgen.

Hoe houden we onze schoolteams sterk, gemotiveerd, positief en trots?

In het medewerkerstevredenheidsonderzoek 2019 geven de medewerkers van Zaan Primair de algemene tevredenheid een 8,2 als beoordeling. In 2017 was dit 8,6.

Aandachtspunten voor de komende jaren zijn:

- Eigenaarschap van leerkrachten; werken vanuit vertrouwen en professionaliteit.
- Continue aandacht voor professionalisering en ontwikkeling van medewerkers en teams.
- Diversiteit in de samenstelling van de teams. We streven ernaar dat de samenstelling van onze medewerkers beter overeenkomt met de leerlingenpopulatie. Dit betekent dat we graag meer mannen en medewerkers met een niet-westerse achtergrond bij ons onderwijs willen betrekken.
- Samen opleiden in de school, begeleiding van stagiaires, zij-instromers en nieuwe leerkrachten.
- Het onderwijs op bepaalde scholen anders organiseren, waardoor onderwijsassistenten en leerkracht-ondersteuners ingezet kunnen worden. Onderzoeken of het lukt om op deze manier goed onderwijs te geven met de inzet van andere medewerkers naast volledig bevoegde leerkrachten.

3.2 Professionele cultuur

Alle scholen van Zaan Primair maken een schoolplan waarin de doelstellingen van dit meerjarenplan zijn uitgewerkt voor de specifieke situatie van de school. Bij een professionele manier van (samen)werken is er vertrouwen in elkaar, worden alle kwaliteiten en talenten in een team benut en is het gedrag van het schoolteam gericht op het realiseren van de doelen. De communicatie vanuit leerkrachten en school met ouders is een belangrijke factor in het onderlinge vertrouwen en de veiligheid van leerlingen, ouders en medewerkers.

De afgelopen jaren is binnen Zaan Primair met bovenschoolse netwerken, werk- en adviesgroepen en het programma LeerKRACHT veel aandacht besteed aan het versterken van de professionele cultuur. Om de resultaten voor 2020-2022 te realiseren zal hieraan ook in de komende periode hard gewerkt worden.

3.3 Ouders

Educatief partnerschap met ouders, ouderbetrokkenheid en goede communicatie met ouders zijn belangrijk om goed onderwijs te geven en om de doelstellingen van dit meerjarenplan te realiseren.

De oudertevredenheid is in 2019 licht gedaald ten opzichte van 2017. Aandachtspunten zijn het informeren van ouders over beleid, vroegtijdige communicatie met ouders bij problemen, actiever optreden tegen pesten, aandacht voor talentontwikkeling en gepersonaliseerd leren.

Uit het onderzoek dat de Taskforce Veiligheid bij vijf scholen van Zaan Primair en vijf scholen van Agora heeft uitgevoerd, is naar voren gekomen dat incidenten waarbij een ouder en een leerkracht (of andere medewerker van de school) betrokken zijn, vaak een grote impact hebben. Dit soort incidenten willen we zoveel mogelijk voorkomen.

De communicatie met ouders is daarom een belangrijk aandachtspunt. We hebben te maken met de maatschappelijke trend dat school en ouders samen de verantwoordelijkheid dragen voor de leerprestaties en het welbevinden van het kind. Doelstelling is om de communicatie vanuit school met ouders te versterken en duidelijke schoolregels op te stellen die zowel ouders als onze medewerkers houvast geven.

Kogerveld

Ayando

Het Palet

De Spiegel

De Voorzaan

De Meander
De school in beweging

HANNIE SCHAFT

De Watermolen

DE LINDENBOOM

in 't Veld

OBS DE DELTA
SCHOOL VOOR DE TOEKOMST

De Kernschool
voor nieuwkomers

De Kroosduiker

et Buut

De Mei

OBS de Dijk

De Pionier

THEO
THIJSEN

Het Eiland

De Overhaai

DE GOUW

De Jagersplas

De Zoeker

De Komeet

De Dorpsakker

Zaan Primair

Openbaar onderwijs

Zaan Primair

Ds. M.L. Kingweg 206
1504 DG Zaandam

zaanprimair.nl
info@zaanprimair.nl